

**ZAMONAVIY KLINIK
LABORATOR TASHXISI
DOLZARB MUAMMOLARI**
xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman

27 dekabr 2022 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'Liqli saqlash vazirligi

www.ssv.uz

Toshkent tibbiyot akademiyasi

www.tma.uz

Adabiyotlar.

1. Бурлакова А.А., Сивакова Л.В. Этиология, патогенез и основные методы лабораторно-инструментальной диагностики токсической гемолитической анемии // Научное обозрение. - 2019. - №5-3. - Б. 34-361.
2. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: ўқув қўлланма. Тошкент, 2022. 137 б.
3. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxis asoslari: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent. - “TTA nashriyoti”, 2022. -47 b.
4. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, “Hilol nashr”, 2021. 152 b.
5. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2022. 140 b.
6. Saidov A.B. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Gematologik kasalliklar sitologik diagnostikasi: o‘quv uslubiy qo‘llanma. Toshkent, Toshkent tibbiyot akademiyasi bosmaxonasi, 2021. – 56 b.

POSTKOVID SINDROMIDA HOMILADORLARDA GEMOGLOBIN VA ERITROTSIT NAZORATI

¹Zaynutdinov A.L., ²Zaynutdinova D.L.

¹*Buxoro Davlat Tibbiyot Instituti*, ²*Toshkent Tibbiyot Akademiyasi*

Homilador ayol sog‘ligi nafaqat O‘zbekiston, balki umumjahon mamlakatlarining tibbiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Chunki bu nafaqat onada, shu bilan birga bolada ham turli kasalliklar, og‘ir asoratlar hamda nogironlik sonining ko‘payishiga olib keladi. Dunyo bo‘ylab homilador ayollarda 2021-yil Covid -19 dan kasallanish 3500000 va o‘limsoni 12300 ni tashkil etdi. Bioinformatikada virus gemoglobin metabolizmiga faol ta’sir etib, undan temirni “yulib oladi” va shu tariqa uning replikatsiyasion qobiliyatini oshiradi deyilmoqda. Bunday holda, gipoksiya paydo bo‘ladi, ya’ni o‘pkaning koronavirus bilan shikastlanishi nafaqat juda ko‘p virus mavjudligi sababli, balki virus gemoglobindagi “barcha temirni tortib olishi” tufayli ham kelib chiqadi (worldometer.info). Olimlar Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda gemoglobin darajasi, eritrotsit miqdori bir necha baravarga kamayganligini aniqladilar.

Metodlar. Tadqiqot uchun klinik material 2022-yil davomida Toshkent tibbiyot akademiyasi ko‘p tarmoqli klinikasining homilador ayollar patologiyasi bo‘limida postkovid sindromi bilan davolangan 26 nafar homilador ayollar kasallik tarixidagi umumiy qon tahlili ma’lumotlaridan olindi. Bemorlarning yoshi 19-39 yosh, o‘rtacha yosh ko‘rsatkichi $26,59 \pm 1,62$ ni tashkil etdi. Umumiy qon tahlilidagi gemoglobin miqdori, eritrotsitlar umumiy soni ma’lumotlari o‘rganildi.

Natijalar. Homilador ayollar homilaning rivojlanish bosqichiga ko‘ra 3 guruhga ajratildi. I guruh ya’ni homiladorlikning 1 – uch oyligi 8 ta bemorda, II guruh ya’ni homiladorlikning 2 – uch oyligi 12 ta bemordava III guruh ya’ni homiladorlikning 3 – uch oyligi 6 ta bemorlarda qayd e’tildi.

Bemorlarda kamqonlik darajalari o'rganib chiqilganda yengil daraja kamqonlik ya'ni gemoglobin miqdori $>90\text{g/l}$ gacha bo'lgan bemorlar soni —4ta (15,38%), o'rta og'ir daraja kamqonlik ya'ni gemoglobin miqdori $90 - 71\text{g/l}$ gacha bo'lgan bemorlar soni — 16 ta (61,34%), og'ir daraja kamqonlik ya'ni gemoglobin miqdori 70g/l va undan kam bo'lgan bemorlar soni — 6 ta (23,28%) ni tashkil etdi.

Eritrotsit miqdori $3,0 \cdot 10^{12}$ g/l gacha bo'lgan bemorlar soni — 9 ta (34,62%), $3,0 - 2,6 \cdot 10^{12}$ g/l gacha bo'lgan bemorlar soni — 12 ta (46,15%), $2,5 \cdot 10^{12}$ g/l va undan kam bo'lgan bemorlar soni — 4ta (15,38%) ekanligi aniqlandi.

Xulosa. Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, Covid-19 og'ir darajada o'tkazgan homiladorlarda, bu kasallikni o'tkazmagan homiladorlarga gemoglobin va eritrotsit kamayishi bir necha barobarga ko'p uchradi. II guruh ya'ni homiladorlikning 2 – uch oyligidagi bemorlar eng katta qismni tashkil etdi. Turli bosqichlardagi homiladorlarda postkovid sindromida gemoglobin miqdori $90 - 71\text{g/l}$ gacha bo'lgan bemorlar 61,34% ni, eritrotsit miqdori $3,0 - 2,6 \cdot 10^{12}$ g/l gacha bo'lgan bemorlar 46,15% ni tashkil etdi.

Adabiyotlar

1. Бабаджанова Ш.А., Курбонова З.Ч., Муминов О.А. Частота тромбоемболических осложнений у больных с коронавирусной инфекцией // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2021. - №5. – С. 146-149.

2. Бабаджанова Ш.А., Курбонова З.Ч., Мадрахимов А.Л. и др. Диагностика геморрагического синдрома у беременных // Актуальные научные исследования в современном мире. - 2017. - №2-3 (22). - С. 55-60.

3. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Диагностика и лечение приобретенной тромбоцитопатии: методические рекомендации. – Ташкент, 2018. – 21 с.

4. Курбонова З. Ч., Бабаджанова Ш.А. Коронавирус инфекциясида гемостаз патологиясини лаборатор ташхислаш ва даволаш: услубий тавсиянома. Тошкент, 2022. – 20 с.

5. Курбонова ЗЧ, Бабаджанова ША, Муминов ОА. Лабораторный мониторинг патологии коагуляционного гемостаза у больных COVID-19 // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2021. – С. 149-151.

6. Курбонова ЗЧ, Муминов ОА. COVID-19 этиологияси ва патогенези тўғрисидаги замонавий талқин // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2022. - №5. – С. 84-86.

7. Kurbonova Z.Ch., Xo'shboqova G.O', Alimova U.O. Covid-19 bo'lgan bemorlarda qon korsatkichlari // Toshkent tibbiyot akademiyasi axborotnomasi. - 2021. - №1. – С. 31-34.

HOMILADORLARDA GEMATOLOGIK KO'RSATKICHLAR LABORATOR DIAGNOSTIKASI

Zaynutdinova D.L., Xurramova D.I.

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Homilador ayol sog'ligi nafaqat O'zbekiston, balki umumjahon mamlakatlarning tibbiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'gan dolzarb masalalaridan